

University of Groningen

What's Up, Theunis?

Piersma, Theun

Published in:
Vogelnieuws

IMPORTANT NOTE: You are advised to consult the publisher's version (publisher's PDF) if you wish to cite from it. Please check the document version below.

Document Version
Publisher's PDF, also known as Version of record

Publication date:
2009

[Link to publication in University of Groningen/UMCG research database](#)

Citation for published version (APA):

Piersma, T. (2009). What's Up, Theunis? Retourtje Iwik. *Vogelnieuws*, 2009(1).

Copyright

Other than for strictly personal use, it is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

The publication may also be distributed here under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license. More information can be found on the University of Groningen website: <https://www.rug.nl/library/open-access/self-archiving-pure/taverne-amendment>.

Take-down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Downloaded from the University of Groningen/UMCG research database (Pure): <http://www.rug.nl/research/portal>. For technical reasons the number of authors shown on this cover page is limited to 10 maximum.

What's Up, Theunis?

HET GLOBAL FLYWAY NETWORK IS HET KWETSBAAR SYSTEEM VAN INTERNATIONALE TREKROUTES WAARLANGS STELTLOPERS ONGELOOFLIJKE AFSTANDEN AFLEGGEN. PROFESSOR THEUNIS PIERSMA, SUPERSPECIALIST OP DIT GEBIED, DOET IN HET LOGBOEK *WHAT'S UP, THEUNIS?* VERSLAG VAN ONDERZOEK.

Retourtje Iwik

Ik kom net terug uit Iwik, een dorpje aan zee in Mauretanië, een wijk aan het water. Het woord Iwik is niet Arabisch en wellicht een verbastering van Ewijk. In de zeventiende eeuw verdienden Nederlandse handelaars in deze contrée met slavenhandel hun duiten. Een klein station bij Iwik is nu de uitvalsbasis voor ecologisch onderzoek op de Banc d'Arguin, het waddengebied aan de kust van de Mauretaanse Sahara.

Ik was in Iwik om te helpen met het tellen, vangen en ringen van wadvogels en om zoveel mogelijk herkenbare gekleurde individuen op te sporen. Sinds 2002 gaan we daar ieder jaar heen tijdens de nieuwe maan die het dichtst bij 1 december ligt. Alleen in deze periode is er kans op windstiltes. Voor het succesvol vangen van wadvogels met mistnetten hebben we windstille en pikdonkere – maanloze – nachten nodig.

Ons jaarlijkse bezoek is nodig om het bevolkingsregister van enkele wadvogelsoorten bij te houden. Midwintertellingen in Europa en West-Afrika vertellen weliswaar iets over veranderingen in totale populatiegrootte, maar om wadvogels te kunnen beschermen zullen we de achtergronden moeten doorgronden. Zo moeten we ons afvragen of een populatie afneemt door een verlaagde overleving of door een ontoereikende jongenproductie. Pas als veranderingen in verband kunnen worden gebracht met veranderende leefomstandigheden, wordt duidelijk wat er fout ging in de broed-, overwinterings- dan wel doortrekgebieden.

De drie wadvogelsoorten waar we onze pijlen op richten zijn algemeen rond Iwik, vertegenwoordigen verschillende voedselvoorkeuren en zijn bovendien afkomstig uit zowel Groenland/Canada (drieteenstrandlopers) als Siberië (kanoeten, rosse grutto's). Als we er voldoende vangen kunnen we iets zeggen over hun broedsucces tijdens de voorgaande zomer. Door iedere winter te bepalen welke – vanwege kleurringen individueel herkenbare – vogels nog in leven zijn, krijgen we bovendien een heel precies beeld van de jaarlijkse overleving.

Al ringenlezend op het Mauretaanse wad dringt het tot je door hoe weinig vanzelfsprekend het is dat rond Iwik nog steeds een kleine twintigduizend kanoeten rondvliegen. Van de enkele honderden in 2002 geringde kanoeten komen we er nog maar heel weinig tegen. Zes jaar later is die generatie zo goed als verdwenen. Verreweg de meeste zichtbare vogels zijn dus nakomelingen van de exemplaren die in de tussentijd in staat waren om de trektochten naar Siberië te volbrengen. Die het bovendien lukte om kuikens groot te brengen die ook weer één of meerdere keren negenduizend kilometer wisten te overbruggen.

Boerenland